

คำนำ

สารเสพติดมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและรุนแรง นับเป็นวิกฤตระดับชาติที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจและความมั่นคงของชาติ จึงจำเป็นต้องเร่งรัดแก้ไขและควบคุมให้ได้ รัฐบาลทุกยุคสมัยที่ผ่านมาล้วนมีนโยบายที่จะแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศสงครามกับสารเสพติดพร้อมทั้งกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาการระบาดของสารเสพติดโดยใช้การแก้ปัญหาแบบองค์รวม (Holistic Approach) มีการกำหนดให้ทุกภาคส่วนในสังคมร่วมแรงร่วมใจดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีจำนวนมากและก็เป็นผู้ที่มีสติปัญญาสมควรจะได้ผนึกกำลังและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาสารเสพติดของชาติให้หมดสิ้นไป หรืออย่างน้อยก็ไม่ทำตัวให้เป็นปัญหากับส่วนรวม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาสารเสพติดของประเทศไทย และภายในมหาวิทยาลัยก็มีนิสิตเป็นจำนวนมากทั้งชายและหญิงที่ต้องเฝ้าระวังและหาวิธีการป้องกัน ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งรับผิดชอบงานพัฒนานิสิตกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ (งานต่อต้านสารและยาเสพติด) ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จึงเห็นว่าควรต้องทำการวิจัยเพื่อศึกษาถึงการรับรู้และความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงอันจะเป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ องค์กร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาสารเสพติด และเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนากิจกรรมรณรงค์ป้องกันปัญหาสารเสพติดในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยฯ เพื่อจะได้เกิดประโยชน์กับนิสิตและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อไป

ผู้วิจัยหวังว่าเอกสารงานวิจัยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้บริหาร นักกิจกรรม ผู้แทนนิสิต และผู้ที่สนใจงานป้องกันปัญหาสารเสพติดและก็เป็นการเพิ่มองค์ความรู้ส่วนหนึ่งให้กับสังคมประเทศชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมได้อย่างยั่งยืนต่อไป

(นายวิชาญ วงษ์สังข์)

ผู้วิจัย

คำนิยม

งานศึกษาวิจัยเรื่อง “การรับรู้และความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติดในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน” เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะความกรุณาจากที่ปรึกษาการทำวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนา สุขประเสริฐ (ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการพิเศษ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) และผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด มล.ดร.พรวิศิษฐ์ วรวรรณ จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รวมทั้งท่านผู้อำนวยการด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กองกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดร.กรรณิกา คำดี, อาจารย์ประหยัด สุตเสวต และอาจารย์พรเทพ ราชรุจิทอง ที่ได้ร่วมให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถามและงานวิจัยให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่กองกิจการนิสิตทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ และท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุรชัย จารุเดชา (ผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต) ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำด้านวิชาการและให้การสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้จนกระทั่งสำเร็จเป็นรูปเล่มออกมาอย่างน่าภาคภูมิใจ

(นายวิชาญ วงษ์สังข์)

ผู้วิจัย

วิชาญ วงษ์สังข์. (2549). การรับรู้และความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด
ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน. กองกิจการนิสิต.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติดในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน 2) ความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติดในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 จำนวน 1,864 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ค่าสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่า One way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. การรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติดในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า นิสิตมีการรับรู้ในเรื่องเกี่ยวกับสารเสพติดอยู่ในระดับมาก เนื้อหาที่นิสิตรับรู้มากที่สุดคือ โทษและอันตรายของสารเสพติด เนื้อหาที่รู้น้อยที่สุดได้แก่ วิธีการให้ความช่วยเหลือ/บำบัดรักษาผู้ติดสารเสพติด นิสิตมีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารเสพติดจากสื่อประชาสัมพันธ์ในระดับปานกลาง สื่อที่นิสิตมีการรับรู้มากที่สุดได้แก่ สื่อโทรทัศน์ สื่อที่รู้น้อยที่สุดได้แก่ สื่อประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย

2. ความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติดในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพแวดล้อมในสังคมที่เป็นสาเหตุทำให้ปัญหาสารเสพติดมีเพิ่มมากขึ้น นิสิตมีความเห็นว่าสาเหตุมากที่สุดจากแหล่งสถานบริการบันเทิงยามค่ำคืน มีความเห็นว่าสาเหตุน้อยที่สุดได้แก่ การลอกเลียนแบบศิลปินดารามีชื่อเสียง ด้านสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาสารเสพติดได้แก่ อาคารศูนย์เรียนรวม มีความเหมาะสมน้อยที่สุดได้แก่ บริเวณสนามกีฬา และด้านรูปแบบและแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาสารเสพติด นิสิตมีความเห็นว่าการเผยแพร่ความรู้ข่าวสารและกิจกรรมเรื่องสารเสพติดดีที่สุดได้แก่ การผลิตรายการโทรทัศน์/ประชาสัมพันธ์ผ่าน KU Channel นิสิตมีความเห็นว่าเป็นน้อยที่สุดได้แก่ การจัดเวทีอภิปรายระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาสารเสพติด

Vichan Wongsang: 2006, *Perception and Opinions of Students toward Preventing*

Drug Problems at Kasetsart University, Bangkhen Campus, Student Affairs Division.

Abstract

This research aims to investigate the perception and opinions of students toward preventing drug problems at Kasetsart University, Bangkhen Campus. The samplings were 1,864 undergraduate students (Year 1 – 4). Questionnaire was a research instrument and a computer program package was for data analysis. Statistic analyses include percentage, mean, standard deviation, and One way ANOVA.

The results revealed that:

1. the level of the students' perception toward preventing drug problems at Kasetsart University, Bangkhen Campus, was high. When considering all related points, the students had a strong tendency to perceive drug problems. The most sensible issue for the students was crime and harm of drug abuse while drug assistance/ cure was the least ones. Media had a moderate impact on their perception of drugs. Television media and public relations media of Kasetsart University had the most and least impacts, respectively, on that,
2. the overall level of the students' opinions toward preventing drug problems at Kasetsart University, Bangkhen Campus, was high. An increase of drug use was primarily affected by the social environment which, in the students' opinions, were the entertainment complex at night on the one hand at most, and imitating celebrities on the other at least. A lecture hall was considered the most appropriate place for anti – drug activities whereas the sports area was the least one. Most students agreed that television production and public relations through KU Channel could be the most efficient means to publicize knowledge and activities relating to drug prevention. A brainstorming discussion would be the least effective solution to drug problems.

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	(1)
คำนิยาม.....	(2)
บทคัดย่อ.....	(3)
สารบัญ.....	(5)
สารบัญตาราง.....	(7)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์.....	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	
แนวความคิดเกี่ยวกับการรับรู้.....	6
แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	12
แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ.....	18
ความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522.....	19
สาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกี่ยวข้องกับสารเสพติด.....	22
นโยบายรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามสารเสพติด.....	28
เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	47
ลักษณะของเครื่องมือ.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	98
สรุปผลการวิจัย.....	99
การอภิปราย.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก	
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลโครงการวิจัย.....	118
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	120
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	125
รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาการทำวิจัย.....	126

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามชั้นปี เพศและสังกัดคณะ.....	46
2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนและเป็นฉบับสมบูรณ์ จำแนกตามคณะ.....	51
3 การเปรียบเทียบจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	54
4 การเปรียบเทียบจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับประสบการณ์เคยทดลองใช้สารเสพติด ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	58
5 การเปรียบเทียบจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับประเภทของสารเสพติดที่นิสิตเคย มีประสบการณ์เคยทดลองใช้สารเสพติด โดยรวม.....	59
6 การเปรียบเทียบจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับเพื่อน/คนใกล้ชิดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ หรือเคยทดลองใช้สารเสพติด จำแนกตามเพศ.....	61
7 การเปรียบเทียบจำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับประเภทของสารเสพติดที่เพื่อน/คนใกล้ชิด ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้หรือเคยทดลองใช้สารเสพติด โดยรวม.....	62
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน โดยรวม จำแนกตามการรับรู้.....	64
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	64
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี.....	65
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามสังกัดคณะ.....	66
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานที่พักอาศัย.....	68
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานภาพของครอบครัว.....	69
14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามอาชีพของครอบครัว.....	70

สารบัญญัตราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามรายได้ของครอบครัว..... 72
16	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ด้านการรับรู้เรื่องความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด จำแนกเป็นรายข้อ..... 73
17	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ด้านการรับรู้ข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ จำแนกเป็นรายข้อ..... 74
18	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน โดยรวม จำแนกตามความคิดเห็น..... 75
19	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ..... 76
20	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามชั้นปี..... 77
21	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามสังกัดคณะ..... 78
22	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานที่พักอาศัย..... 81
23	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามสถานภาพของครอบครัว..... 82
24	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามอาชีพของครอบครัว..... 83
25	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้าน จำแนกตามรายได้ของครอบครัว..... 85
26	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ด้านสภาพแวดล้อมในสังคมที่มีส่วนทำให้ปัญหาสารเสพติดเพิ่มมากขึ้น จำแนกเป็นรายข้อ..... 86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ด้านสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาสารเสพติด จำแนกเป็นรายชื่อ.....	87
28 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด ด้านรูปแบบและแนวทางการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกัน ปัญหาสารเสพติด จำแนกเป็นรายชื่อ.....	88
29 การเปรียบเทียบการรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้านโดยรวม จำแนกตามเพศ.....	89
30 การเปรียบเทียบความแตกต่างการรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้านโดยรวม จำแนกตามชั้นปี.....	90
31 การทดสอบความแตกต่างการรับรู้ของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ด้านการรับรู้เรื่องความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	91
32 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้านโดยรวม จำแนกตามเพศ.....	92
33 การเปรียบเทียบความแตกต่างความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ในแต่ละด้านโดยรวม จำแนกตามชั้นปี.....	93
34 การทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ด้านสภาพแวดล้อมในสังคมที่มีส่วนทำให้ปัญหาสารเสพติดมีเพิ่มมากขึ้น จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	94
35 การทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ด้านสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาสารเสพติด จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	94
36 การทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นของนิสิตต่อการป้องกันปัญหาสารเสพติด ด้านรูปแบบและแนวทางการจัดกิจกรรมการป้องกันปัญหาสารเสพติด จำแนกตามชั้นปี เป็นรายคู่.....	95
37 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิต.....	96

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงกระบวนการรับรู้ของจำเนียร ช่วงโชติ.....	9
2 แสดงกระบวนการรับรู้ของสุลค์และโบว์ดิทซ์.....	10
3 แสดงกระบวนการรับรู้และยอมรับเทคโนโลยีที่ถูกถ่ายทอดของพัฒนา สุขประเสริฐ.....	11
4 แสดงกรอบแนวความคิดการวิจัย.....	44